

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.001.06.2018
P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r. – wykorzystanie dotacji z budżetu państwa przez wybrane gminy.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Mieczysław Biernat, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/56/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. 2. Cezary Mazik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/60/2018 z dnia 7 lutego 2018 r. 3. Marcin Kaliński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/57/2018 z dnia 2 lutego 2018 r. (dowody: akta kontroli str. 1, 192, 440)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Długołęka, ul. Robotnicza 12, 55-095 Mirków (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Iwona Agnieszka Łebek, Wójt Gminy Długołęka (dalej: „Wójt”)¹. (dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność Urzędu w zakresie planowania i wykorzystania dotacji celowych z budżetu państwa w 2017 r. na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrolą objęto działalność Urzędu w zakresie planowania i wykorzystania dotacji celowych z budżetu państwa w 2017 r. na realizację zadań z zakresu wsparcia rodzin w ramach Programu *Rodzina 500 plus*³ (dalej: „świadczenia 500+”) oraz na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego⁴ (dalej: „świadczenia alimentacyjne”).

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności:

- prawidłowo przeprowadzony przez Gminę Długołęka (dalej: „Gmina”) podział dotacji otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami na odpowiednie działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej, jak również prawidłowe ich ujęcie w budżecie,
- przekazywanie Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Długołęce (dalej: „GOPS”) środków dotacji na przyznanie i wypłatę świadczenia 500+ oraz świadczeń alimentacyjnych w kwotach i terminach nie powodujących opóźnień w wypłacie tych świadczeń,
- wykorzystanie środków dotacji zgodnie z przeznaczeniem,

¹ Od dnia 23 maja 2000 r.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

³ Udzielanego na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (dalej: „ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci”) – Dz. U. z 2017 r. poz. 1851, ze zm.

⁴ Udzielanych na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 489, ze zm.).

- terminowy zwrot niewykorzystanych środków dotacji objętych badaniami kontrolnymi,
- terminowe przekazanie sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartały 2017 r.

Niezależnie od powyższego zwrócenia uwagi wymaga: [1] nieprawidłowe wyliczenie przez Gminę wysokości kosztów obsługi świadczenia 500+, czego wynikiem było ich zawyżenie o kwotę 4,1 tys. zł, [2] otrzymanie przez Gminę z budżetu państwa w jednym miesiącu, tj. w październiku 2017 r., środków dotacji przeznaczonej na świadczenie 500+ w wysokości przekraczającej aż o 53,6% wartość wydatków poniesionych w tym miesiącu i sfinansowanych z tej dotacji, oraz [3] wydatkowanie przez GOPS w okresie styczeń-maj 2017 r. na realizację zadań własnych Gminy kwoty przewyższającej o 31,1 tys. zł wielkość środków przekazanych tej jednostce z budżetu Gminy i z dotacji celowych na realizację takich zadań.

III. Opis stanu faktycznego

1. Wykorzystanie dotacji z budżetu państwa przez Gminę

Opis stanu
faktycznego

W 2017 r. Gmina otrzymała od Wojewody Dolnośląskiego (dalej: „Wojewoda”) dotacje na łączną kwotę 27 865,3 tys. zł, z czego:

- 6 227,4 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej (§ 2010),
- 22,8 tys. zł na realizację zadań na podstawie zawartych porozumień (§ 2020),
- 2 267,6 tys. zł na realizację zadań własnych gminy (§ 2030),
- 1,8 tys. zł na realizację zadań w ramach programów rządowych (§ 2040),
- 19 345,7 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, tj. na świadczenia 500+ (§ 2060).

Według podziału na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej, otrzymane dotacje dotyczyły:

- działu 010⁵ (Rolnictwo i łowiectwo) – 610,7 tys. zł,
- działu 710⁶ (Działalność usługowa) – 0,4 tys. zł,
- działu 750⁷ (Administracja publiczna) – 182,6 tys. zł,
- działu 752⁸ (Obrona narodowa) – 0,4 tys. zł,
- działu 754⁹ (Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa) – 1,0 tys. zł,
- działu 801¹⁰ (Oświata i wychowanie) – 1 915,8 tys. zł,
- działu 851¹¹ (Ochrona zdrowia) – 14,2 tys. zł,
- działu 852¹² (Pomoc społeczna) – 746,0 tys. zł,

⁵ Rozdział 01095 (Pozostała działalność).

⁶ Rozdział 71035 (Cmentarze).

⁷ Rozdział 75011 (Urzędy wojewódzkie).

⁸ Rozdział 75212 (Pozostałe wydatki obronne).

⁹ Rozdział 75414 (Obrona cywilna).

¹⁰ Z czego: rozdział 80101 (Szkoły podstawowe) – 397,2 tys. zł; rozdział 80103 (Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych) – 199,4 tys. zł; rozdział 80104 (Przedszkola) – 1 225,6 tys. zł; rozdział 80110 (Gimnazja) – 87,9 tys. zł oraz rozdział 80150 (Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych) – 5,6 tys. zł.

¹¹ Rozdział 85195 (Pozostała działalność).

¹² Z czego: rozdział 85205 (Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie) – 22,4 tys. zł; rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej) – 32,1 tys. zł; rozdział 85214 (Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe) – 95,8 tys. zł; rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe) – 0,1 tys. zł; rozdział 85216 (Zasiłki stałe) – 140,9 tys. zł; rozdział 85219

- i) działu 854¹³ (Edukacyjna opieka wychowawcza) – 38,3 tys. zł,
- j) działu 855¹⁴ (Rodzina) – 24 355,9 tys. zł, z czego dotacja na świadczenia 500+ wyniosła łącznie 19 345,7 tys. zł (69,4% dotacji przekazanych Gminie przez Wojewodę w 2017 r.), a dotacja na świadczenia alimentacyjne¹⁵ wyniosła łącznie 4 867,3 tys. zł (17,5% dotacji przekazanych Gminie przez Wojewodę w 2017 r.).

Ponadto Gmina otrzymała w 2017 r. dotację w wysokości 5,5 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej z Krajowego Biura Wyborczego¹⁶.

(dowody: akta kontroli str. 3-43, 59-62, 71-81, 216-218, 234-240, 478-490)

Z powyższej kwoty otrzymanych od Wojewody dotacji celowych Gmina w terminie do dnia 19 stycznia 2018 r. zwróciła do budżetu państwa, w sumie kwotę 16,5 tys. zł niewykorzystanych dotacji, tj. 0,06% wartości otrzymanych dotacji. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki płatności odsetek, kar czy grzywien z tytułów związanych z realizacją dotacji z budżetu państwa.

(dowody: akta kontroli str. 216-218, 234-240, 255-305, 478-490, 494)

2. Planowanie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z obowiązującymi w Gminie uregulowaniami¹⁷, Wójt opracowała projekt uchwały budżetowej na rok 2017 i przedłożyła go Radzie Gminy w Długołęce w dniu 15 listopada 2016 r., tj. w terminie wymaganym przepisem art. 238 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁸ (dalej: „ufp”). Projekt budżetu Gminy opracowany został m.in. na podstawie materiałów przekazanych przez jednostki organizacyjne Gminy.

Wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej dotyczące świadczenia 500+ i świadczeń alimentacyjnych określono w projekcie uchwały budżetowej na rok 2017, na podstawie informacji otrzymanych od Wojewody¹⁹, w terminie powiadomienia jednostki samorządu terytorialnego o przyznanych jej przez Radę Ministrów w projekcie ustawy budżetowej kwotach dotacji na realizację ww. zadań, wynikającym z art. 143 ust. 1 pkt 2 *ufp*.

W projekcie ustawy budżetowej Gminy na rok 2017 przewidziano dochody i wydatki dotyczące dotacji celowych na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej w wysokości 21 520,9 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na: „Rodzinę” (dział 855) – 21 056,0 tys. zł, w tym na kontrolowane zadania²⁰ – łącznie 20 812,0 tys. zł.

Szacowanie wysokości środków niezbędnych na realizację przez Gminę zadań z zakresu wypłat świadczeń 500+ oparto na analizie zadań zrealizowanych i przewidzianych do realizacji, statystykach o mieszkańcach pozyskanych z ewidencji ludności oraz na podstawie informacji o osobach, które korzystały

(Ośrodki pomocy społecznej) – 379,5 tys. zł; rozdział 85230 (Pomoc w zakresie dożywiania) – 54,0 tys. zł oraz rozdział 85278 (Usuwanie skutków klęsk żywiołowych) – 21,1 tys. zł.

¹³ Rozdział 85415 (Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym).

¹⁴ Z czego: rozdział 85501 (Świadczenie wychowawcze) – 19 345,7 tys. zł; rozdział 85502 (Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) – 4 867,3 tys. zł; rozdział 85503 (Karta Dużej Rodziny) – 0,9 tys. zł; rozdział 85504 (Wspieranie rodziny) – 49,8 tys. zł; rozdział 85505 (Tworzenie i funkcjonowanie żłobków) – 84,0 tys. zł oraz rozdział 85595 (Pozostała działalność) – 8,2 tys. zł.

¹⁵ Wraz z innymi świadczeniami z rozdziału 85502 (Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego).

¹⁶ Rozdział 75101 (Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa) § 2010.

¹⁷ Uchwała Rady Gminy w Długołęce nr II/15/10 z dnia 27 grudnia 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Gminy Długołęka.

¹⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

¹⁹ Pismo z 21 października 2016 r., sygnatura: FB-BP.3110.9.2016.KSz.

²⁰ Rozdziały: 85501 i 85502.

z innych świadczeń. Analiza zadań zrealizowanych i przewidzianych do realizacji była także podstawą szacowania wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych. W obu przypadkach wyniki szacowania były przekazywane w okresach miesięcznych do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu (dalej: „DUW”) z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej²¹.

Przyjęte w projekcie uchwały budżetowej na rok 2017 dochody i wydatki związane z dotacjami na zadania z zakresu administracji rządowej stanowiły 15,3% i 15,0% ogólnej kwoty planu odpowiednio dochodów i wydatków Gminy²².

Informacje o wysokości dochodów i wydatków na zadania z zakresu administracji rządowej, przyjęte w ww. projekcie budżetu Gminy na rok 2017, Wójt przekazała jednostkom organizacyjnym Gminy pismem z dnia 17 listopada 2016 r., dotrzymując w ten sposób 7-dniowego terminu na przekazanie informacji w powyższym zakresie, wynikającym z art. 248 ust. 1 *ufp*.

(dowody: akta kontroli str. 59-62, 98-140, 242-244, 306-372)

W dniu 27 grudnia 2016 r.²³ Rada Gminy w Długolece uchwaliła budżet Gminy na rok 2017. Przychody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej zostały przyjęte w wysokości określonej w projekcie przedmiotowej uchwały. Informacje odnośnie przyjętych w tej uchwale kwot wydatków przekazane zostały przez Wójta jednostkom organizacyjnym Gminy, realizującym przedmiotowe zadania, w dniu 16 stycznia 2017 r. Tym samym dotrzymany został termin realizacji zadań dotyczących budżetu Gminy, określony w art. 249 ust. 1 pkt 1 *ufp*.

W dniu 9 stycznia 2017 r. Wójt wydała zarządzenie nr 9/2017 w sprawie opracowania planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami na rok 2017, obejmujący plan dochodów, które należy odprowadzić do budżetu państwa oraz plan dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz zleconych w innych ustawach. Tym samym został dotrzymany termin określony w art. 249 ust. 1 pkt 2 *ufp*.

(dowody: akta kontroli str. 373-439)

Wojewoda w dniu 3 lutego 2017 r.²⁴, zachowując termin określony w art. 148 pkt 1 *ufp*, przekazał Gminie informację o ujętych w ustawie budżetowej²⁵ dotacjach celowych na 2017 r. w łącznej wysokości 21 660,6 tys. zł. Przyznane w ustawie budżetowej na rok 2017 dotacje stanowiły łącznie 15,4% i 15,1% odpowiednio ogólnej kwoty planowanych dochodów i wydatków Gminy²⁶.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. plan dochodów/wydatków Gminy wzrósł dla zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami jednostkom samorządu terytorialnego o 6 212,5 tys. zł²⁷, w tym dla badanych zadań o 3 257,0 tys. zł²⁸.

Na kontrolowane zadania ostatecznie otrzymano dotacje w łącznej wysokości 24 213,0 tys. zł, w tym na: świadczenia 500+ w wysokości 19 345,7 tys. zł (o 2 258,7 tys. zł więcej niż pierwotnie zaplanowano w ustawie budżetowej), oraz 4 867,3 tys. zł na świadczenia alimentacyjne²⁹ (o 998,3 tys. zł więcej w stosunku do

²¹ W terminie do 5-go dnia po miesiącu sprawozdawczym.

²² Ustalonych odpowiednio na: 140 319,9 tys. zł i 143 563,9 tys. zł.

²³ Uchwała Nr XXIII/281/16 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 grudnia 2016 r. – *Uchwała budżetowa na 2017 r.*

²⁴ Data wysłania przez DUW decyzji z dnia 1 lutego 2017 r. o sygnaturze: FB-BP.3111.23.2017.KSz.

²⁵ Ustawa budżetowa na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.) – opublikowana w dniu 17 stycznia 2017 r., termin 21-dniowy upłynął w dniu 7 lutego 2017 r.

²⁶ Odpowiednio: 140 319,9 tys. zł i 143 563,9 tys. zł.

²⁷ Do łącznie 27 873,1 tys. zł.

²⁸ Rozdziały: 85501 i 85502.

²⁹ Oraz inne świadczenia z rozdziału 85502.

pierwotnej wielkości). Ostateczna wysokość planu dotacji na objęte badaniami kontrolnymi zadania stanowiła w wykonanych dochodach i wydatkach ogółem Gminy odpowiednio: 16,2% i 16,5%³⁰.

Zmiany planu dochodów/wydatków Gminy w obrębie dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej (dotyczące badanych świadczeń), Wójt dokonywała zarządzeniami w sprawie zmian w budżecie Gminy na rok 2017.

(dowody: akta kontroli str. 3-43, 71-81, 216-218, 495-540)

Gmina w 2017 r. nie występowała do Wojewody z wnioskami o dotację z przeznaczeniem na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w sprzęt, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej³¹.

(dowody: akta kontroli str. 216-218; 441)

3. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

Gmina w dniu 18 grudnia 2017 r. wystąpiła o zwiększenie dotacji na wypłatę świadczenia 500+ o kwotę 150,0 tys. zł, uzasadniając swój wniosek potrzebami wynikającymi z wydanych i wydawanych decyzji administracyjnych, po uzupełnieniu przez wnioskodawców brakującej dokumentacji. O tę kwotę Wojewoda zwiększył dotację³² oraz przekazał Gminie wnioskowane środki finansowe³³, które zostały wypłacone świadczeniobiorcom do końca grudnia 2017 r. W pozostałych czterech przypadkach³⁴, zaistniałych w badanym okresie, wnioski o zwiększenie/przyznanie dotacji nie dotyczyły objętych badaniem dotacji.

(dowody: akta kontroli str. 23, 94-97, 190-191, 204-215, 442)

W trakcie roku budżetowego 2017 nie wystąpiły przypadki poinformowania Wojewody o konieczności zablokowania wydatków na dotację. W tym okresie nie wystąpiły również przypadki dochodzenia przez Gminę w postępowaniu sądowym należnych dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych.

(dowód: akta kontroli str. 248)

Zapotrzebowanie na środki finansowe niezbędne do realizacji zadań zleconych, w tym związanych z wypłatą świadczenia 500+ oraz świadczenia alimentacyjnego, comiesięcznie przedkładał Wojewodzie bezpośrednio GOPS. Miało ono formę elektronicznego sprawozdania w układzie tabelarycznym, ujmującego nazwę zadania, klasyfikację budżetową, przewidywaną wielkość środków według planu, środki otrzymane narastająco od początku roku, środki wydane narastająco od początku roku do końca poprzedniego miesiąca, środki wydane narastająco od początku do końca danego miesiąca, środki pozostające w dyspozycji na koniec miesiąca, środki wydane w danym miesiącu, przewidywaną wysokość świadczeń w następnym miesiącu, zapotrzebowanie na środki.

(dowody: akta kontroli str. 82-186, 442)

W badanym okresie Urząd otrzymywał środki z dotacji na świadczenia alimentacyjne³⁵ i świadczenia 500+ w terminach umożliwiających wypłatę tych

³⁰ Z odpowiednio: 149 264,9 tys. zł i 146 891,2 tys. zł.

³¹ Dz. U. poz. 1774.

³² Decyzja z 21 grudnia 2017 r. o sygnaturze: FB-BP.3111.717.2017.EJ, zwiększająca o 150,0 tys. zł wydatki w rozdziale 85501 (§ 2060).

³³ W dniu 22 grudnia 2017 r. środki te wpłynęły na konto Urzędu, a w dniu 27 grudnia 2017 r. zostały przekazane na konto realizującego te świadczenia, tj. GOPS.

³⁴ Dwa wnioski o przekazanie dotacji dotyczące rozdziału 01095 oraz dwa rozdziału 85278.

³⁵ Oraz pozostałe świadczenia z rozdziału 85502.

świadczeń. Środki z dotacji na te świadczenia Urząd otrzymywał w okresach miesięcznych, w dwóch, trzech lub czterech³⁶ transzach, przekraczających miesięcznie przez większość roku o 11%-42% wartość 1/12 planu rocznego³⁷. Środki finansowe na wzmiankowane świadczenia przekazywane były do GOPS w terminie od jednego do 22 dni po ich otrzymaniu, w pełnych kwotach, umożliwiając terminową wypłatę przez GOPS należnych świadczeń.

(dowody: akta kontroli str. 82-97, 241)

Urząd przekazywał do GOPS środki na dotacje na świadczenia alimentacyjne i świadczenia 500+ w terminach wynikających z miesięcznych zapotrzebowań składanych przez tę jednostkę. Nie wystąpiły przypadki otrzymania środków badanych dotacji uniemożliwiające jej wykorzystanie. Gmina w badanym okresie nie finansowała badanych dotacji za pomocą środków własnych.

(dowody: akta kontroli str. 82-186, 248, 442)

Dotacje na świadczenie alimentacyjne i świadczenie 500+ zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone do końca 2017 r. W przypadku świadczenia alimentacyjnego w 2017 r. udzielono 1 238 takich świadczeń dla 86 uprawnionych do ich otrzymania, a w przypadku świadczenia 500+ udzielono 38 230 takich świadczeń dla 3 004 świadczeniobiorców.

(dowody: akta kontroli str. 50-53, 195-221, 253-269, 284-289, 386-450)

Z tytułu rozliczenia badanych dotacji za 2017 r., Urząd dokonywał zwrotu niewykorzystanych środków z dotacji na świadczenia 500+ w wysokości 0,36 zł oraz z dotacji na świadczenia alimentacyjne³⁸ w wysokości 747,73 zł. Niewykorzystaną część tych dotacji Gmina zwróciła na rachunek bankowy DUW w dniu 19 stycznia 2018 r., a więc w terminie określonym art. 168 ust. 6, w związku z ust. 1 *ufp*.

(dowody: akta kontroli str. 94-97, 141-144, 188-191, 219-229, 234-240, 245-247, 255-260, 494)

Urząd sporządził sprawozdanie budżetowe Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, za IV kwartały 2017 r., zgodnie z wymogami określonymi w § 19 ust. 1-5 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*³⁹, tj. oddzielnie dla dotacji oraz dla wydatków, według wzoru określonego w załączniku nr 29 do powyższego rozporządzenia. Wykazane w tym sprawozdaniu kwoty badanych dotacji zostały wykazane przez Gminę w kwocie, tj. 24 213,0 tys. zł⁴⁰.

Zgodnie z dyspozycją normy wynikającej z § 17 ust. 1 pkt 3 przywołanego powyżej rozporządzenia, badane sprawozdanie Rb-50 za IV kwartały 2017 r. Urząd przesyłał dysponentowi przekazującemu dotacje⁴¹, w dniu 6 lutego 2018 r., tj. w terminie zgodnym z załącznikiem nr 44 do cytowanego wyżej rozporządzenia⁴².

(dowody: akta kontroli str. 94-97, 141-144, 190-191, 216-229, 245-247, 542-547)

³⁶ W miesiącu sierpniu 2017 r. dotyczy rozdziału 85502.

³⁷ Dla rozdziału 85501 środki przekazywane z DUW tylko w listopadzie i grudniu 2017 r. były niższe niż 1/12 planu rocznego, odpowiednio o 14% i 5%. Natomiast dla rozdziału 51202 środki były niższe niż ta wartość w miesiącu październiku i listopadzie 2017 r., odpowiednio o 9% i 7%.

³⁸ Oraz inne świadczenia z rozdziału 85502.

³⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm. – dalej: „rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej”. Od dnia 13 stycznia 2018 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. poz. 109).

⁴⁰ Dotacje z DUW – rozdział 85501 i 85502, nie uwzględniające kwoty zwrotu dotacji z rozdziału 85501 dokonanej w dniu 19 lutego 2018 r.

⁴¹ Wojewodzie.

⁴² Termin przekazania tego sprawozdania za IV kwartały, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*, został wyznaczony do 15 lutego roku następnego po upływie okresu sprawozdawczego.

W imieniu Gminy analizy wydatkowania środków z dotacji na badane zadania oraz efektów wynikających z ich realizacji wykonywał GOPS. Jednostka ta podejmowała również działania mające na celu zwiększenie efektywności wydatkowania środków w tym zakresie⁴³.

(dowody: akta kontroli str. 443-445)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie wykorzystania dotacji z budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1) Gmina, ustalając w okresie objętym kontrolą wysokość kosztów obsługi świadczenia 500+, zawyżyła je o kwotę 4,1 tys. zł, wyliczając te koszty – w ocenie NIK – niezgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Wysokość kosztów obsługi ustalono bowiem jako 1,5% kwoty całości dotacji celowej otrzymanej na świadczenie wychowawcze i kosztów jego obsługi (czyli 290,2 tys. zł⁴⁴), zamiast – jak przewidywał przywołany art. 29 ust. 4 ww. ustawy – jako 1,5% od dotacji otrzymanej na samo świadczenie wychowawcze⁴⁵ (czyli 286,1 tys. zł⁴⁶).

Wójt wskazała, że wyliczając ww. koszty obsługi świadczenia 500+ zastosowano się do wytycznych Wojewody, a w Gminie błędnie zinterpretowano cytowany wyżej przepis i zastosowano niewłaściwy algorytm wyliczenia kosztów obsługi ww. świadczenia. W dniu 19 lutego 2018 r. Gmina dokonała zwrotu na konto DUW kwoty 4,1 tys. zł z tytułu zawyżonych kosztów obsługi tego świadczenia.

(dowody: akta kontr. str. 187-191, 542-543, 552)

2) Środki otrzymane przez Gminę na objęte kontrolą dotacje przekroczyły o ponad 10% kwotę wykonane wydatki z nich finansowane w następujących miesiącach:

- sierpień 2017 r. o 38,6 tys. zł (10,0%) – świadczenia alimentacyjne⁴⁷,
- październik 2017 r. o 668,1 tys. zł (53,6%) – świadczenia 500+,
- listopad 2017 r. o 229,0 tys. zł (13,1%) – świadczenia 500+.

Według przytoczonej przez Wójta informacji Zastępcy Kierownika GOPS, składane zapotrzebowania gwarantowały zabezpieczenie potrzeb społecznych poprzez wypłatę świadczeń osobom uprawnionym, a składanie zapotrzebowania w kwotach niższych mogłoby stanowić ryzyko niedoszacowania, a w konsekwencji powodować utratę płynności finansowej dotyczącej wypłaty bieżących świadczeń oraz pokrycia rzeczywistych miesięcznych kosztów obsługi. Tym niemniej – według Wójta – w październiku 2017 r. przeszacowano zapotrzebowanie na skutek dużo mniejszej niż się spodziewano liczby zaakceptowanych wniosków o przyznanie świadczenia 500+, ze względu na ogrom pracy i problemy z systemem teleinformatycznym.

(dowody: akta kontr. str. 82-186, 491-493, 541)

3) Według wyliczenia przedstawionego przez Urząd, w maju 2017 r. wartość środków przekazanych GOPS od początku roku z budżetu Gminy i dotacji celowych na realizację zadań własnych tej Gminy przekroczyła o 31,1 tys. zł⁴⁸ kwotę środków wydatkowanych przez tę jednostkę na realizację zadań własnych Gminy.

⁴³ Polegające m.in. na: analizie i monitoringu sposobu wydatkowania środków ze świadczenia 500+ oraz innych świadczeń; monitorowaniu sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”; prowadzeniu edukacji w zakresie obowiązków rodziców/opiekunów wynikających z odpowiednich przepisów prawa.

⁴⁴ Tj.: $19\,345\,694,0 \text{ zł} \times 1,5\% = 290\,185,15 \text{ zł}$.

⁴⁵ Wartość wypłaconych świadczeń bez pomniejszenia o kwotę odzyskanych świadczeń, gdyż te ostatnie, zgodnie z art. 29 ust. 5 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, nie mają wpływu na koszty obsługi.

⁴⁶ Tj.: $19\,069\,509,0 \text{ zł} \times 1,5\% = 286\,042,64 \text{ zł}$.

⁴⁷ Wraz z innymi świadczeniami z rozdziału 85502.

⁴⁸ Środki przekazane z budżetu Gminy i dotacji celowych na zadania własne Gminy w miesiącu maju 2017 r. narastająco: 1 112,2 tys. zł, środki wydatkowane przez GOPS na realizację zadań własnych gminy w miesiącu maju 2017 r. narastająco: 1 143,3 tys. zł.

Według oświadczenia złożonego przez Wójta, niedobór środków własnych wystąpił tylko w jednym miesiącu, nie miał charakteru umyślnego i był wynikiem błędu popełnionego przez GOPS.

(dowody: akta kontr. str. 548-551)

IV. Uwaga

NIK zwraca uwagę, że opisane w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym ustalenia kontroli, w szczególności uwagi dotyczące badanej działalności związanej z funkcjonowaniem GOPS, wskazują na potrzebę rozważenia przez Wójta podjęcia działań wzmacniających nadzór nad działalnością tej gminnej jednostki organizacyjnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 23 marca 2018 r.

Kontroler:
Cezary Mazik
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.

.....
podpis
dyrektor

